

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษารูปแบบการประเมินศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมุมมองของผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และหน่วยงานที่รับผิดชอบ กรณีศึกษาจังหวัดชลบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1. ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละประเด็นดังนี้

3.1 ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ซึ่งจำแนกเป็น (ส่วนวิจัยและพัฒนาระบบ รูปแบบและโครงสร้าง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2554)

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด	1	แห่ง
2. เทศบาล	47	แห่ง
เทศบาลนคร	1	แห่ง
เทศบาลเมือง	10	แห่ง
เทศบาลตำบล	36	แห่ง
3. องค์การบริหารส่วนตำบล	50	แห่ง
4. องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (เมืองพัทยา)	1	แห่ง
รวมทั้งสิ้น	99	แห่ง

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2555

3.1.2 พื้นที่เป้าหมาย การเลือกพื้นที่เป้าหมายนั้นทำการสุ่มตามประเภทของ อปท. โดยสุ่มมาประเภทละ 1 พื้นที่ ในจังหวัดชลบุรี ซึ่งมีจำนวน อปท. ในพื้นที่ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวน อปท. ที่เป็นพื้นที่เป้าหมาย

กลุ่ม	จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					
	อบจ.	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.	รวม
ประชากร	1	1	10	36	50	98
จำนวนพื้นที่เป้าหมาย	1	1	1	1	1	5

หมายเหตุ: ไม่รวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเมืองพัทยา

จากตารางที่ 3.1 คณะผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ของ อปท. ประชาชนที่มารับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับ อปท. ทั้งที่เป็นส่วนราชการและภาคเอกชน ประเภทละ 1 คนในแต่ละจังหวัด รวมผู้ที่จะได้รับการสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 25 คน ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวน อปท. ที่เป็นพื้นที่เป้าหมายและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

อปท.	จำนวนผู้ให้ข้อมูลใน อปท.แต่ละประเภท			รวม
	จำนวนเจ้าหน้าที่ของ อปท.	ประชาชน	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี	1	3	1	5
เทศบาลนครแหลมฉบัง	1	3	1	5
เทศบาลเมืองชลบุรี	1	3	1	5
เทศบาลตำบลหมอนนาง	1	3	1	5
องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อทอง	1	3	1	5
รวม	5	15	5	25

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษารูปแบบการประเมินศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมุมมองของผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และหน่วยงานที่รับผิดชอบ กรณีศึกษาจังหวัดชลบุรี จะได้มาจากข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ

1) ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง คณะผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 คน โดยในแต่ละ อปท. จะเก็บข้อมูลจาก 3 ส่วน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของ อปท. ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งสิ้น 25 คน ทั้งนี้การเก็บข้อมูลจะทำการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงเพื่อให้ได้ผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้อย่างถูกต้องและมีข้อมูลมากเพียงพอที่จะสรุปผลการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

2) ข้อมูลจากภาคสนามจะนำมาวิเคราะห์ แล้วนำมาหาข้อสรุปและตรวจสอบจากที่ปรึกษาโครงการวิจัย

2. ข้อมูลทุติยภูมิ คณะผู้วิจัยจะทำการทบทวนวรรณกรรม เอกสาร บทความ หรือจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการประเมินองค์การปกครองท้องถิ่นทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือในการวิจัย และใช้เป็นข้อมูลในการเปรียบเทียบและพัฒนาารูปแบบการประเมินจากงานวิจัยนี้

3.3 เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างโดยเก็บข้อมูลจาก 3 ส่วน ได้แก่ ประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งเจ้าหน้าที่หรือผู้บริหารของ อปท. ซึ่งมีประเด็นในการสัมภาษณ์ดังนี้

แนวคำถามการสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ข้อมูลส่วนบุคคลผู้ให้สัมภาษณ์
2. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 2.1 ประวัติ ความเป็นมา
  - 2.2 สภาพแวดล้อมทางกายภาพในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 3.1 ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการ
  - 3.2 การบริหารจัดการการโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมที่สำคัญมีด้านใดบ้าง
4. การบริหารจัดการต่อไปนี้เป็นต่อการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไร
  - 4.1 ปัจจัยด้านการนำเข้า (INPUT)
  - 4.2 ปัจจัยด้านกระบวนการ (PROCESS)
  - 4.3 ปัจจัยด้านผลผลิต (OUTPUT)
5. ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเรื่องอะไรบ้าง
6. ควรมีการปรับปรุงการบริหารจัดการในเรื่องอะไรบ้าง และควรปรับปรุงอย่างไร
7. รูปแบบการประเมินสมรรถนะการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ควรเป็นอย่างไร

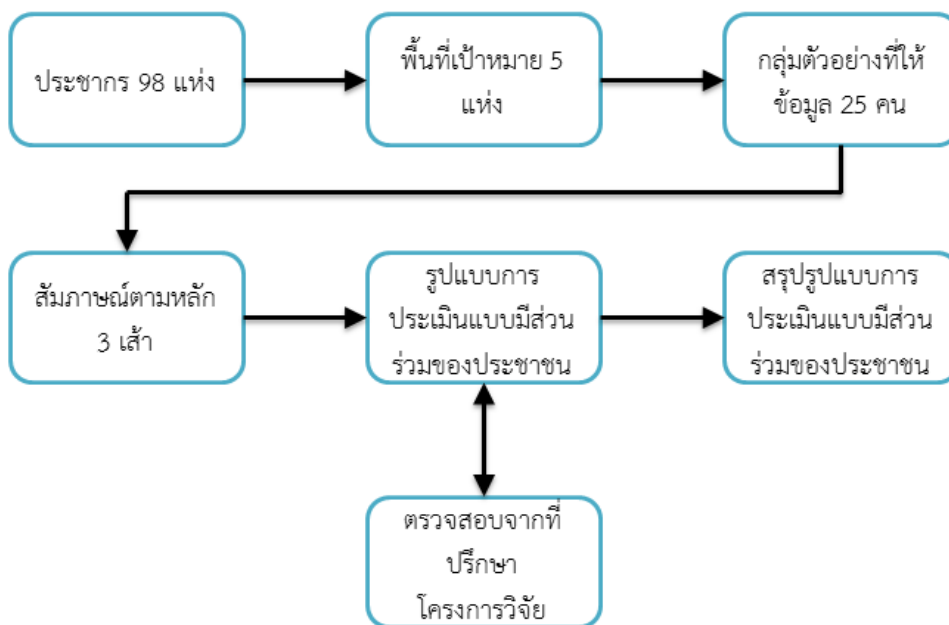
ส่วนแนวคำถามการสัมภาษณ์ข้อมูลกับตัวแทนประชาชนที่เข้ารับบริการ มีแนวคำถามการสัมภาษณ์ดังนี้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรูปแบบการบริหารจัดการอย่างไรบ้าง
2. ที่ผ่านมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรื่องใดบ้าง
3. ท่านคิดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการปรับปรุงในเรื่องอะไรบ้าง และควรปรับปรุงอย่างไร

4. ท่านคิดว่ารูปแบบการประเมินสมรรถนะการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ควรเป็นอย่างไร
- เช่นเดียวกับผู้นำชุมชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีแนวคำถามการสัมภาษณ์ดังนี้
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรูปแบบการบริหารจัดการอย่างไรบ้าง
  2. ที่ผ่านมามีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรื่องใดบ้าง
  3. ท่านคิดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการปรับปรุงในเรื่องอะไรบ้าง และควรปรับปรุงอย่างไร
  4. ท่านคิดว่ารูปแบบการประเมินสมรรถนะการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ควรเป็นอย่างไร
- ทั้งนี้แนวคำถามการสัมภาษณ์จะได้รับการพิจารณาและแก้ไขจากที่ปรึกษาโครงการวิจัยก่อนใช้ในการเก็บข้อมูลจริง และจากการบวกรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเป็นการเก็บข้อมูลจากบุคคล 3 กลุ่มเพื่อเป็นการยืนยันความถูกต้องของข้อมูลตามหลัก 3 เสา (Triangulation) ในประเด็นเดียวกันเพื่อให้ข้อมูลเกิดความน่าเชื่อถือและมีความถูกต้องจากหลายมุมมองที่แตกต่างกัน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) คือ การนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาวิเคราะห์จัดระบบข้อมูลและสังเคราะห์เพื่อการนำเสนอในรูปแบบการบรรยายมุ่งอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น
2. การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) คือ การตีความ สร้างข้อสรุปจากข้อมูลเชิงรูปธรรมและเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่ค้นพบ โดยรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมหรือจัดกระทำบางอย่างเพื่อพิสูจน์สมมติฐานแล้วมาวิเคราะห์เพื่อหาบทสรุปร่วมกัน
3. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการจำแนกและจัดระบบหมวดหมู่ข้อมูล (Typology and Taxonomy) คือ เป็นการนำข้อมูลที่ได้นำมาจำแนกและจัดหมวดหมู่ออกให้เป็นระบบ โดยสรุปจากกระบวนการดำเนินการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นสามารถกระบวนการที่คณะผู้วิจัยดำเนินงานดังนี้

ภาพที่ 3.1 กรอบการดำเนินการวิจัย

จากภาพที่ 3.1 แสดงถึงกรอบการดำเนินการวิจัย โดยการสุ่มพื้นที่เป้าหมายจำนวน 5 แห่ง ละ 1 ประเภทจากจำนวน อปท. ในจังหวัดชลบุรี และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคล 3 กลุ่ม ได้แก่ เจ้าหน้าที่หรือผู้บริหาร อปท. ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ตามหลัก 3 เสา) จำนวน อปท. ละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 25 คน เพื่อค้นหารูปแบบการประเมินสมรรถนะการดำเนินงานของ อปท. จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการจำแนกและจัดระบบหมวดหมู่ข้อมูล (Typology and Taxonomy) โดยใช้กรอบการวิเคราะห์แบบการประเมินของสตீฟเฟิลบีม (CIPP Model) หลังจากนั้นจึงทำการตรวจสอบจากที่ปรึกษาโครงการวิจัยและสรุปเป็นรูปแบบการประเมินผลการดำเนินงานของ อปท. จากการวิจัยครั้งนี้